

Sunnan perustat – Imām Aḥmad ibn Ḥanbal

RAAKAVERSIO

© Rashid Hämäläinen

IMĀM AḤMAD – LYHYT ELÄMÄNKERTA

Hän on al-Imām Abū ‘Abd Allāh Aḥmad ibn Muḥammad ibn Ḥanbal al-Šaibānī, Šaik̄ al-Islām ja Ahl al-Sunna wa al-Dzamā’an Imaami. Hänet tunnetaan hyvin yhtenä neljän lakikoulukunnan imaamina – kaikki itsenäisen päättelyn edellytykset täyttäneenä lainoppineena – ja myös, eikä yhtään vähempää, Islāmin uskonopin mestarina, sen puolesta itsensä uhraavana soturina ja uskonnollisten uudistusten tuhoajana.

Hän syntyi Bagdadissa vuonna 164 jH. ja kasvoi siellä.

OPINNOT JA ASEMA

Opiskellessaan hän kiersi maita ja mantuja. Hän kävi Kūfassa, Baṣrassa, Mekassa, Medinassa, Jemenissä, Syyriassa ja Arabien niemimaalla. Hän välitti perimätietoja sadoilta ḥadīṭ-mestareilta. Hänen opettajiaan toimivat mm. Imām Abū Ḥanīfan kuuluisa oppilas Abū Jūsuf sekä Imām Šāfi‘ī, joka piti tätä suuressa arvossa.

Imām Šāfi‘ī sanoi: ”Poistuini Bagdadista, enkä jättänyt taakseni ketään lainopissa tasokkaampaa, turhuuksista eristäytyvämpää, Allāhia pelkäävämpää ja oppineempää kuin Aḥmad ibn Ḥanbal.”

Hän sanoi myös: ”Aḥmad on imaami kahdeksalla tavalla: Imaami perimätieteessä, imaami lainopissa, imaami Koraanissa, imaami kielessä, imaami Sunnassa, imaami turhuuksien jättämisessä, imaami varauksellisessa Allāhin pelossa ja imaami asketismissa.”

HÄNEN KOETTELEMUKSENSA

Kuten monia muitakin totuuden puolesta eläviä, koeteltiin Aḥmad ibn Ḥanbalia suuresti Allāhin uskonnon takia. Hänen aikanaan valtaan noussut kalifi Ma'mūn pakotti kerettiläisten, filosofiaa uskonnollisten tekstien sijaan soveltavien Mu'taziliittien yllyttämänä ihmiset sanomaan Koraanin olevan Allāhin luomus. Historia todistaa muslimien aina uskoneen Koraanin olevan Allāhin puhetta ja täten yksi Hänen ominaisuuksistaan, kuten Allāh Koraanissa sanoo. Aḥmad ei voinutkaan taipua myöntämään tällaisia kerettiläisiä uskomuksia, ja pysyi vankkumattomana kannassaan.

Hänen poikansa Ṣāliḥ sanoi: ”Sitten ihmisiä koeteltiin, ja taipumattomat vangittiin. Kaikki paitsi neljä myöntyivät: isäni, Muḥammad ibn Nūḥ, al-Qawārīri ja al-Ḥasan ibn Ḥammād Saddzāda. Sitten kaksi viimeistäkin taipuivat, ja isäni ja Muḥammad pysyivät vankilassa joitakin päiviä. Sitten Tarsūsista tuli käsky tuoda heidät yhdessä, kahlittuina.”

Dza'far al-'Anbarī sanoi Aḥmadille: ”Sinä olet tänään ihmisten seuraama johtohahmo. Niinpä siis, kautta Allāhin, jos myönnyt siihen, että Koraani on luotu, myöntyy myös moni muu. Jos taas kieltäydyt, kieltäytyy heistä moni. Ja vaikka tämä mies ei tappaisikaan sinua, kuolet silti, sillä kuolema tulee varmasti. Pelkää siis Allāhia, äläkä myönnä mihinkään.” Aḥmad alkoi itkeä ja

sanoi: 'Kuten Allāh tahtoo, kuten Allāh tahtoo.' Sitten hän sanoi: 'Abū Dza'far, toista se minulle.' Toistin sen siis, ja hän sanoi: 'Kuten Allāh tahtoo, kuten Allāh tahtoo.'"

Abū al-'Abbās al-Raqqī kertoi heidän alkaneen muistuttaa Abū 'Abd Allāhia luvasta pelastautua suullisella vahvistuksella, mainiten siitä kertovat raportit. Hän vastasi: "Mitä sitten teette Kabbābin perimätiedolla: 'Joku teitä edeltäneistä sahattiin kahtia, eikä se saanut tätä hylkäämään uskontoaan.'"

Kalifi Ma'mūn kuoli ja Mu'taṣim otti hänen paikkansa. Vankeutta oli kestänyt 30 kuukautta, kun Aḥmad tuotiin Kalifin luo. Kerettiläisen filosofian oppineet väittelivät hänen kanssaan päiviä, mutta kukaan heistä ei voinut hänelle mitään. He esittivät filosofisia päätelmiään Allāhista ja Koraanista, Aḥmad ibn Ḥanbalin vastatessa: "Tuokaa minulle jotain Koraanista ja Sunnasta." Päivien saatossa kerettiläiset kiihtyivät kovasti. Aḥmad sanoi: "Yksi puhui, ja minä kumosin hänen väitteensä, ja sitten toinen puhui, ja minä kumosin hänenkin väitteensä. Aina kun mies putosi pelistä, vastusti Ibn Abī Du'ād, sanoen: 'Uskovien komentaja! Hän on, kautta Allāhin, eksynyt ja eksyttävä uskonnon uudistaja!'" Kalifi kuitenkin sanoi aina: "Puhukaa hänelle, väitelkää hänen kanssaan." Niinpä siis yksi taas puhui, ja minä kumosin hänen väitteensä, ja sitten toinen puhui, ja minä kumosin hänenkin väitteensä..."

Lopulta Mu'taṣim tuomitsi hänet ruuskittavaksi, jolloin hänen kätensä menivät sijoiltaan. Kalifi sanoi: "Lyökää kovaa!". He iskivät häntä 19 kertaa. Kalifi tuli hänen luokseen ja sanoi: "Voi sinua, Aḥmad, mitä sinulla on sanottavana?" Hän vastasi: "Anna minulle jotain Allāhin

kirjasta tai Allāhin lähettilään Sunnasta, jotta voin puhua niiden mukaan.” He jatkoivat ruoskimista kunnes hän menetti tajuntansa. Myöhemmin hänet vapautettiin ja päästettiin kotiin. Häntä hoitanut lääkäri sanoi: ”Olen nähnyt miehiä, joita on ruoskittu tuhannesti, mutten ole ikinä nähnyt mitään näin pahaa.”

Mu‘tašimia seurasi Waṭīq, joka jatkoi edeltäjänsä linjaa. Vangitsemisen sijaan hän kuitenkin pakotti Aḥmadin piiloutumaan. Tämän jälkeen seurasi hänen veljensä Mutawakkil, joka oli Sunni, ja kunnioitti Aḥmad ibn Ḥanbalia suuresti. Hän lopetti uskonveljiensä sorron ja oikeus kävi toteen.

HÄNEN VIIMEISET PÄIVÄNSÄ

77 vuotiaana Imām Aḥmad sairastui vakavasti, muttei ikinä valittanut tilaansa. Kuullessaan hänen sairaudestaan, ihmismassat saapuivat hänen luokseen. Hänen kidutukseensa osallistunut mies saapui ovelle, anellen Aḥmadin poikaa pyytämään isältään lupaa tälle tulla sisään. Saatuaan luvan, hän itki ja aneli Aḥmadiä antamaan tämän kauheat teot anteeksi. Näin hän teki sillä ehdolla, ettei mies enää ikinä toistaisi tekojaan. Sitten mies poistui itkien, ja kaikki muutkin itkivät.

Ennen pois menoaan hänen poikansa huomasi, kuinka hän alkoi menettää tajuntaansa, tulevan taas tajuihinsa, avaavan silmänsä, liikuttavan kättään, ja sanovan: ”Ei vielä, ei vielä, ei vielä.” Hän kysyi isältään tästä, ja hän vastasi: ”Iblīs seisoo vierelläni, purren sormiaan, ja sanoo: ’Aḥmad, selvisit minulta!’ ja minä sanon: ’Ei vielä, ei, ennen kuin kuolen.’”

Perjantaina, 10. päivänä al-Rabī‘ al-Awwalia vuonna 241, Imām Aḥmad ibn Ḥanbalī siirtyi tästä maailmasta toiseen. Uutiset levisivät nopeasti ja kadut olivat tulvillaan ihmisiä, jotka tahtoivat osallistua hänen hautajaisiinsa. Arviolta 1 300 000 ihmistä saapui paikalle.

Muḥammad ibn Ishāq sanoi: ”Kuulin isäni sanovan: ’Jos Aḥmadia ibn Ḥanbalia ei olisi eikä sitä, miten hän uhraisi itsensä, olisi Islām mennyttä.’”

Abū al-Ṭaur sanoi: ”Nähdessäsi hänet, luulet Šarī‘an olevan taulu hänen silmiensä edessä.”

Jaḥjā ibn Ma‘īn sanoi: ”Kautta Allāhin, taivaan alla ei ole ketään Aḥmad ibn Ḥanbalia lain oppineempaa. Ei idässä eikä länessäkään ole hänen laistaan.”

(Tämän äärimmäisyyksiin tiivistetty elämäkerta on poimittu Ibn al-Dzauzīn kirjasta Manāqib al-Imām Aḥmad ja Muḥammad Ibn ‘Abd al-Hādīn kirjasta Manāqib al-A‘imma al-Arba‘a)

SUNNAN PERUSTAT:

Sunnan perustat ovat meidän mukaamme seuraavat:

1. Allāhin lähettilään seuralaisten kulkemasta tiestä kiinnittäminen ja heidän kopiointinsa
2. Uudistusten hylkääminen; jokainen uudistus on eksymystä
3. Riitelyn ja alhaisia himoja seuraavien kanssa istumisen hylkääminen
4. Uskonnosta väittelyn, kiistelyn ja riitelyn hylkääminen
5. Sunna on meidän mukaamme Allāhin lähettilään raportit
6. Sunna selittää Koraania; se on Koraanin viittaukset
7. Sunnaan koskien ei ole vertailua (mitä tahansa ei voi yhdistää siihen vertailemalla)
8. Sille ei aseteta vertaisia
9. Sitä ei voi saavuttaa järjellä tai haluilla. Se on pelkkää seuraamista ja halujen hylkäämistä
10. Joka hylkää osan välttämätöntä Sunnaa sitä hyväksymättä ja siihen uskomatta, ei kuulu sitä seuraaviin. Osa tätä Sunnaa on usko ennaltamääräämiseen sen hyvässä sekä pahassa ja siitä puhuvien perimätietojen

vahvistaminen todeksi ja usko niihin. Kenenkään ei tule sanoa ”miksi?” eikä ”miten?”. Kyseessä on vain usko ja sen vahvistaminen todeksi.

11. Joka ei tiedä perimätiedon selitystä eikä voi ymmärtää sitä järjellään, on se jo selvitetty hänelle ja täydellistetty häntä varten. Hänen on uskottava siihen ja alistuttava sille.

12. Tällaisia perimätietoja ovat ”totuudellisen ja todelliseksi todetun” perimätieto ja muut samanlaiset ennaltamääräämisestä kertovat perimätiedot.

13. Tällaisia ovat myös kaikki Allāhin näkemisestä puhuvat perimätiedot, vaikka niiden kuuleminen tuntuisikin epämiellyttävältä ja tekisi kuuntelijan olon epämukavaksi. Hänen on vain uskottava niihin eikä hänen tule hylätä niistä kirjaintakaan. Sama pätee kaikkiin luotettavilta raportoituihin perimätietoihin.

14. Kenenkään kanssa ei tule riidellä tai väitellä eikä kiistelyn taitoa tule opetella, sillä tällainen puhe ennaltamääräämisestä, Allāhin näkemisestä, Koraanista ja muista sunnista on inhottua ja kiellettyä. Niihin syyllistytvä ei seuraa Sunnaa, vaikka sen puheessaan saavuttaisi-kin, ennen kuin hylkää kiistelyn, alistuu ja uskoo raporteihin.

15. Koraani on Allāhin puhetta eikä ole luotu. Kenenkään ei tule epäröidä sanoa: ”Se ei ole luotu.” Allāhin puhe ei ole erillään Hänestä eikä mikään Hänestä ole luotu. Varo

väittelemästä tähän uudistaneiden kanssa, jotka puhuvat lausumisesta (al-Lafz) jne. Joka ei kommentoi aihetta ja sanoo ”En tiedä, onko se luotu vai ei, se vain on Allāhin puhetta”, kulkee uudistuksen tiellä aivan kuten sekini, joka sanoo ”Se on luotu.” Asia kun on niin, että se on Allāhin puhetta, eikä luotu.

16. Usko Allāhin näkemiseen Ylösousemuksen Päivänä, kuten Profeetalta on kerrottu aidoissa perimätiedoissa

17. Uskoo siihen, että Profeetta näki Herransa, sillä tästä on aito raportti Allāhin lähettiläältä. Qatada on kertonut sen ‘Ikrimalta ja hän Ibn ‘Abbāsilta. Al-Ḥakam Ibn Abān on kertonut sen ‘Ikrimalta ja hän Ibn ‘Abbāsilta. ‘Alī ibn Zaid on kertonut sen Jūsuf ibn Mihrānilta ja hän Ibn ‘Abbāsilta. Tämä perimätieto tulee meidän mukaamme ymmärtää sen ilmeisessä merkityksessä, kuten se on Profeetalta kerrottu. Puhe siitä on uskonnollinen uudistus. Uskomme siihen kuten se on tullut, sen ilmeisessä merkityksessä, emmekä väittele siitä kenenkään kanssa.

18. Usko vaakaan Ylösousemuksen Päivänä, kuten on kerrottu: ”Allāhin orja punnitaan Ylösousemuksen Päivänä eikä hän paina hyttysen siivenkään vertaa.” Orjien teot punnitaan, kuten raportissa on kerrottu. Tämä on uskottava ja vahvistettava todeksi. Selkä on käännettävä sen hylkääville eikä heidän kanssaan tule kiistellä.

19. Allāh puhuttelee orjiaan Ylösousemuksen Päivänä, eikä heidän välillään ole tulkkia. Tämä on uskottava ja vahvistettava todeksi.

20. Usko altaaseen: Allāhin lähettiläällä on Ylösnousemuksen Päivänä allas, jonka luokse hänen kansansa tulee. Se on leveydeltään niin kuin pituudeltaankin: yhden kuu-kauden matka. Sen astiat ovat kuin määrältään kuin taivaan tähdet. Tämä perustuu enempää kuin yhden tien kautta aidoksi vahvistettuihin raportteihin.

21. Usko haudan rangaistukseen: Tätä kansaa koetellaan sen haudoissa. Heiltä kysytään al-Imanista, al-Islāmista, ja siitä, kuka heidän Herransa ja profeettansa on. Munkar ja Nakīr saapuvat heidän luokseen kuten Allāh tahtoo ja haluaa. Tämä on uskottava ja vahvistettava todeksi.

22. Usko Profeetan puoltamiseen, ja ihmisiin, jotka poistuvat Tulesta palettuaan ensin ja muututtuaan hiileksi. Heidät käsketään vietäviksi Paratiisin ovella olevaan jokeen, kuten raportissa on kerrottu, miten Allāh tahtoo. Kyseessä on vain usko siihen ja sen vahvistaminen todeksi.

23. al-Masīh al-Daddzāl tulee ulos ja hänen silmiensä väliin on kirjoitettu kāfir (epäuskova). Tästä kertoviin perimätietoihin on uskottava kuten myös siihen, että niissä kerrottu tulee tapahtumaan.

24. ʿIsā ibn Marjam laskeutuu ja tappaa hänet Luddin ovella.

25. Usko on puhetta ja tekoja. Se lisääntyy ja vähentyy, kuten raportissa on kerrottu: ”Uskossaan täydellisin uskovainen on heistä piirteiltään paras.”

26. Joka jättää rukouksen, on epäuskonut. Ei ole muuta tekoa kuin rukous, jonka jättäminen on epäuskoa. Joka sen jättää, on epäuskova, ja Allāh on sallinut hänen tappamisensa.

27. Paras tästä kansasta sen profeetan jälkeen on Abū Bakr al-Şiddīq, sitten ‘Umar ibn al-Kaṭṭāb ja sitten ‘Uṭmān ibn ‘Affān. Asetamme nämä kolme muiden edelle kuten Allāhin lähettilään seuralaiset tekivät ilman erimielisyyttä.

28. Näiden kolmen jälkeen tulevat Neuvonpidon viisi jäsentä: ‘Alī ibn Abī Ṭālib, Ṭalḥa, al-Zubair, ‘Abd al-Rahmān ibn ‘Auf ja Sa‘d. Kaikki heistä ovat sopivia kalifiksi ja kaikki heistä ovat imaameja. Perustamme tämän Ibn ‘Umarin perimätietoon: ”Tapasimme laskea Allāhin lähettilään eläessä ja hänen seuralaistensa ollessa lukuisia: Abū Bakr, sitten ‘Umar, sitten ‘Uṭmān, ja sitten olimme hiljaa.”

29. Neuvonpidon jäsenten jälkeen tulevat Badrissa olleet Maastamuuttajat Allāhin lähettilään seuralaisista ja sitten heistä Badrissa olleet Apurit. Heidän järjestyksensä riippuu maastamuuton ja avunannon ajankohdasta.

30. Ihmisistä parhaat näiden Allāhin lähettilään seuralaisten jälkeen ovat sukupolvi, jonka keskuuteen Profeetta lähetettiin. Jokainen hänen seurassaan vuoden, kuukauden, päivän tai tunnin viettänyt, tai hänet edes nähnyt, on hänen seuralaisena. Hänen seuransa taso riippuu sen määrästä ja siitä, kuinka kauan sitä edelsi, sekä siitä,

kuinka paljon hän Profeettaa kuuli ja katsoi. Heistä hänen seurassaan kaikkein vähiten ollut on parempi kuin sukupolvi, joka ei häntä nähnyt, vaikka nämä tapaisivat Allāhin kaikin teoin. Nämä Profeetan seurassa olleet, hänet nähneet ja häntä kuulleet ja jopa hänet omin silmin edes tunnin verran nähneet ja häneen uskoneet ovat seuransa takia parempia kuin heitä seuranneet, vaikka nämä tekisivät kaikki hyvät teot.

31. Kuulevaisuus ja tottelevaisuus sekä hurskaille että syntisille johtajille, uskovaisten komentajalle, hallitsijaksi tulleelle ihmisten yhdistyessä ja tyytyessä tähän ja siihen, joka kaappaa vallan miekalla, ottaen hallitsijan palkan ja muuttuen nimeltään uskovaisten komentajaksi

32. Sotaretken suorittaminen on jatkuva sekä hurskaiden että syntisten komentajien kanssa Ylönousemuksen Päivään saakka, eikä sitä jätetä.

33. Sotasaaliin jako ja rangaistusten toimeenpano kuuluu heille Ylönousemuksen Päivään saakka. Kenenkään ei ole sallittua haukkua heitä tai yrittää viedä sitä heiltä.

34. Almuverojen antaminen heille on sallittua ja voimassa. Joka ne heille antaa, oli kyseessä hurskas tai syntinen, on toiminut oikein.

35. Perjantai rukous heidän ja heidän osoittamansa takana on sallittu, pysyvä ja täysin hyväksyttävät kaksi rukouksyksikköä. Joka ne sen jälkeen toistaa, on raportin hylkäävä ja Sunnaa vastustava uskonnon uudistaja. Hän

ei saa perjantai rukouksen hyveistä mitään ollessaan sitä mieltä, ettei kenen tahansa johtajan, sekä hurskaan että syntisen, takana voi rukoilla. Sunna on siis rukoilla heidän kanssaan kaksi rukousyksikköä ja pitää uskontonaan sitä, että ne ovat hyväksyttäviä. Älä epäile tätä.

36. Joka kapinoi muslimien johtajaa vastaan ihmisten ensin yhdistyessä ja hyväksyessä tämän hallitsijaksi – tapahtui tämä tyytyväisinä tai valloitetuina – on rikkinut muslimien yhtenäisyyden ja vastustanut Allāhin lähettiläältä raportoitua. Jos tämä kapinoinja kuolee tässä tilassa, kuolee hän Islāmia edeltäneen ajan kuoleman.

37. Kenenkään ei ole sallittua tappa hallitsijaa tai kapinoida tätä vastaan. Joka näin tekee, on muuta kuin Sunnaa ja oikeaa tietä seuraava uskonnon uudistaja.

38. Varkaiden ja Kaaridziittien tappaminen on luvallista heidän uhatessa miehen henkeä tai omaisuutta. Miehen on siis sallittua taistella ja puolustaa itseään ja omaisuuttaan kaikin keinoin. Heidän lähtiessään hänen ei kuitenkaan ole sallittua etsiä tai seurata heitä. Tällainen on luvallista vain johtajalle tai muslimien komentajalle. Vain itsepuolustus on siis hänelle tässä tilanteessa sallittua. Hänen tulee myös kamppaillessaan aikoa olla tappamatta ketään. Jos hyökkääjä kuolee toisen puolustaessa itseään, loitontaa Allāh hänet. Jos itseään ja omaisuuttaan puolustava tapetaan, toivon hänen olevan marttyyri, kuten perimätiedoissa kerrotaan. Kaikissa tästä puhuvissa raporteissa käsketään vain taistelemaan, ei tappamaan tai seuraamaan. Hänen ei tule myöskään tappa toista tämän

kaaduttua tai haavoituttua. Jos hän ottaa tämän vangiksi, ei hänen ole sallittua tappaa tätä tai toimeenpanna rangaistusta. Hänen on vietävä asia Allāhin osoittamalle hallitsijalle ja antaa tämän langettaa tuomionsa.

39. Emme todista kenenkään muslimin joutuvan Paradiisiin tai Helvettiin hänen tekojensa perusteella. Toivomme hurskaalle ja pelkäämme hänen puolestaan ja pelkäämme pahaa tekevän syntisen puolesta ja toivomme tälle Allāhin armoa.

40. Joka tapaa Allāhin tehtyään Tuleen johtavan synnin, mutta on katunut sitä jatkamatta sen tekemistä, sille Allāh antaa anteeksi. Hän hyväksyy orjiensa katumuksen ja antaa pahat teot anteeksi.

41. Joka tapaa Hänet maistettuaan syntinsä virallista rangaistusta maan päällä, on tämä rangaistus kompensatio hänen synnilleen. Näin on Allāhin lähettiläältä raportoitu.

42. Joka tapaa Hänet jatkettuaan ja katumatta rangaistukseen johtavaa syntiä, päättää Allāh hänen asiansa; jos Hän tahtoo, Hän rankaisee tätä, ja jos Hän tahtoo, Hän antaa tälle anteeksi.

43. Hänet tapaavaa epäuskovaa Hän rankaisee antamatta tälle anteeksi.

44. Aviorikkoja ansaitsee kivityskuoleman tunnustaessaan tai todisteiden tullessa ilmi.

45. Allāhin lähettiläs kivitti, kuten myös oikeamieliset johtajat.

46. Joka vähättelee yhtäkään Allāhin lähettilään seura-laista, vihaa tätä jonkin tässä ilmenneen asian takia tai mainitsee tämän pahoja puolia, on uskonnon uudistaja, kunnes pyytää heille kaikille armoa eikä tunne sydämessään pahaa heitä kohtaan.

47. Tekopyhyys on epäuskoa: kun joku epäuskoo Allāhiin ja palvoo muita, mutta esittää Islāmia ulkoisesti. Tällai-set ovat kuin Allāhin lähettilään aikaiset tekopyhät. Hänen sanansa: ”Se, jossa on kolme asiaa, on tekopyhä” on sanottu painottamaan asian vakavuutta. Raportoimme sen, kuten se on ilmoitettu, selittämättä sitä.

48. Sama pätee hänen sanoihinsa: ”Älkää palatko minun jälkeeni epäuskoviksi harhailijoiksi, lyöden toistenne kau-loja poikki” ja: ”Kahden muslimin tavatessa miekoin, on sekä tappaja että tapettu tulessa” ja: ”Muslimin herjaa-minen on paha synty, ja hänen tappamisensa on epäuskoa” ja: ”Toisen sanoessa veljelleen: ’Oi Epäuskova’, koskevat sanat jompaakumpaa heistä” ja: ”Sukulaissiteistä irtisa-noutuminen on epäuskoa Allāhiin, vaikka ne olisivat hy-vin pieniä”. Sama pätee kaikkiin näiden kaltaisiin aitoihin ja säilytettyihin perimätietoihin. Alistumme niille vaik-kemme tietäsikään niiden selitystä. Emme puhu emmekä kiistele niistä, emmekä selitä niitä kuin niiden omilla sa-noilla. Emme myöskään hylkää niitä kuin ensisijaisem-man todisteen perusteella.

49. Paratiisi ja Tuli on luotu, kuten Allāhin lähettiläältä on kerrottu: ”Astuin Paratiisiin ja näin palatsin...” ja: ”näin al-Kauṭarin” ja: ”Katsoin Paratiisiin, ja näin...” ja: ”Katsoin Tuleen, ja näin...” jne. Joka siis väittää, ettei niitä ole luotu, on Koraanin ja Allāhin lähettilään perimätietojen kieltäjä, enkä oleta hänen uskovan Paratiisiin ja Tuleen.

50. Qiblan kansaan kuuluvan Allāhin ykseysoppia soveltavana kuolevan (eli muslimin) puolesta tulee rukoilla ja pyytää anteeksiantoa. Anteeksiannon pyyntöä eikä rukousta tule hylätä hänen tekemänsä synnin takia, oli se pieni tai iso. Allāh päättää hänen tuomiostaan.

Esseen loppu

Ylistys kuuluu Allāhille yksin. Olkoot Hänen ylistyksensä Muḥammadin ja häntä seuraavien yllä, ja antakoon Hän heille rauhaa.